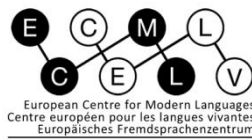

Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών 26η Σεπτεμβρίου

Η κίνηση προς μια πολύγλωσση εποχή

Αποκτώντας γνώσεις από διαφορετικές γλώσσες είναι ευκολότερο από ότι νομίζετε, γράφει ο Neil Madden.

Αν κάποιος σας έλεγε 'flisni me mua', θα ξέρατε τι σημαίνει, ή ακόμα ποια γλώσσα μιλούσε; Με 225 γηγενείς γλώσσες, η γλωσσική κληρονομιά της Ευρώπης είναι πλούσια και ποικίλη, ένα γεγονός που πρέπει να γιορτάζεται. Αλλά πόσο καλοί είναι οι Ευρωπαίοι στη μάθηση γλωσσών των κοντινών (και των όχι τόσο κοντά) γειτόνων τους; Πολλοί Ευρωπαίοι μπορεί να σκεφτούν ότι η μονογλωσσία είναι ο κανόνας. Αλλά μεταξύ του μισού και των δυο τρίτων του πληθυσμού του κόσμου, οι άνθρωποι είναι δίγλωσσοι σε κάποιο βαθμό, και ένας σημαντικός αριθμός είναι «πολύγλωσσοι», δηλαδή έχουν κάποιο επίπεδο ικανότητας σε αριθμό γλωσσών (κατανόηση, και/ή γραφή, και/ή ομιλία...).

Η πολυγλωσσία είναι πολύ περισσότερο φυσιολογική ανθρώπινη κατάσταση από τη μονογλωσσία. Υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι που νομίζουν ότι δεν γνωρίζουν καμιά γλώσσα εκτός από τη μητρική τους. Όμως πολλοί από αυτούς γνωρίζουν σε κάποιο βαθμό μιαν άλλη γλώσσα. Επίσης οι ευκαιρίες για να μάθουν σήμερα μια νέα γλώσσα είναι περισσότερες από ποτέ. Το Συμβούλιο της Ευρώπης για να τονίσει τη σημασία της μάθησης γλωσσών καθιέρωσε την Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών (ΕΜΓ), που γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 26 Σεπτεμβρίου. Η ιδέα πίσω από την ΕΜΓ είναι να ενθαρρύνει τη «πολυγλωσσία». Αυτό δεν είναι ούτε νέο ούτε δυσνόητο. Είναι ένα γεγονός της καθημερινής ζωής μεταξύ πολλών λαών στην Αφρική και την Ασία, και είναι ο κανόνας σε μέρη της Ευρώπης, ειδικά στις κάτω χώρες και την Σκανδιναβία και επίσης γύρω στη Μεσόγειο. Και δεν σημαίνει να τρομάξεις τους ανθρώπους ότι πρέπει να φτάσουν στο επίπεδο του «αυτόχθονα ομιλητή». Το θέμα είναι να μπορούν να επικοινωνούν, και να είναι κατανοητοί, σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες και απαιτήσεις. Η διεθνής διάδοση των Αγγλικών φαίνεται ακαταμάχητη, και οι έρευνες επιβεβαιώνουν την εντύπωση ότι αποκτώντας κάποιο επίπεδο στα Αγγλικά αποτελεί προτεραιότητα για τον μεγαλύτερο αριθμό ατόμων που μαθαίνουν γλώσσες (ένας στους τρεις ισχυρίζονται ότι μπορούν να συζητούν στα Αγγλικά, σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο).

Ακόμα και όταν αυτό επιτευχθεί δεν υπάρχει λόγος να σταματήσουν στα Αγγλικά. Πολλές άλλες γλώσσες είναι εξίσου σημαντικές για να αποκτήσουν εμπειρίες ζωής είτε στη δουλειά ή απλώς για να ταξιδέψουν. Μια από τις ειρωνείες της παγκοσμιοποίησης είναι ότι η οριακή αξία των Αγγλικών θα μπορούσε να μειωθεί. Καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι αποκτούν σε βάθος γνώση της «κοινής γλώσσας», αυτό που θα κάνει τη διαφορά είναι η ικανότητα να μιλούν επιπρόσθετες γλώσσες. Στο κόσμο της εργασίας και της εκπαίδευσης οι αυτόχθονες ομιλητές Αγγλικών θα χρειαστεί να συναγωνιστούν με υποψήφιους που ήδη έχουν στη κατοχή τους τη μητρική τους γλώσσα, επί πλέον Αγγλικά και, όλο και περισσότερο, μια λογική γνώση μιας τρίτης ή τέταρτης γλώσσας. Και η ικανότητα στις γλώσσες οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα από τα απλά οικονομικά οφέλη. Μας ενθαρρύνει

Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών 26η Σεπτεμβρίου

να ανοιχτούμε περισσότερο στους άλλους, τους πολιτισμούς τους και τις στάσεις τους, και επίσης προάγει περισσότερο την πνευματική ευελιξία επιτρέποντας μας να λειτουργούμε διαφορετικά συστήματα παρουσίασης και μια ευελιξία προοπτικής. -2- Δεν πρέπει να υποτιμούμε την αξία της μάθησης γλωσσών που μας προσφέρουν βαθιά γνώση των άλλων ανθρώπων, του πολιτισμού και των παραδόσεων των άλλων χωρών. Οι άνθρωποι που μπορούν να επικοινωνούν με αυτοπεποίθηση με τους ανθρώπους άλλων χωρών μπορούν να γίνουν πιο ανεκτικοί. Και να θυμάστε ότι όταν είσαι μονόγλωσσος εξαρτάσαι από τη γλωσσική ικανότητα και την καλή θέληση των άλλων. Μαθαίνοντας να χρησιμοποιείς μιαν άλλη γλώσσα είναι κάτι περισσότερο από την απόκτηση μιας χρήσιμης δεξιότητας - αντανakλά μια στάση σεβασμού της ταυτότητας και του πολιτισμού των άλλων και ανεκτικότητας της διαφορετικότητας.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έβαλε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα για να βοηθήσει τους ανθρώπους να εκτιμήσουν το επίπεδο γνώσης τους σε μια ξένη γλώσσα. Το πρόγραμμα για τον Ευρωπαϊκό Φάκελο Επιτευγμάτων των Γλωσσών έχει στόχο να κινήσει το ενδιαφέρον αυτών που μαθαίνουν γλώσσες αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες τους να επεκτείνουν και να διαφοροποιήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες τους σε όλα τα επίπεδα, και να έχουν καταγραμμένες τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει, ώστε να μπορούν να καταφύγουν σε αυτό το έγγραφο, για παράδειγμα, όταν θα προχωρήσουν σε ψηλότερο επίπεδο μάθησης ή θα ψάχνουν για εργασία στη χώρα τους ή το εξωτερικό. Στηριζόμενοι σε ένα σύστημα, αυτοί που μαθαίνουν τη γλώσσα έχουν πρόσβαση στις δεξιότητες τους - κατανόηση, ανάγνωση, ομιλία και γραφή - και τις ταξινομούν σύμφωνα με τα έξι Ευρωπαϊκά επίπεδα. Αυτά τα επίπεδα έχουν υιοθετηθεί από τα κεντρικά σώματα πιστοποίησης στην Ευρώπη, από πολλά κράτη μέλη και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, συγκεκριμένα σαν μέρος του σχεδίου Eurorass, ένα σύστημα που σχεδιάστηκε ώστε να παρουσιάζει τις ατομικές ικανότητες με διαφάνεια και ικανές να συγκριθούν με των άλλων κρατών μελών. Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Μέρας Γλωσσών είναι να ενδυναμώσει την ιδέα της μάθησης γλωσσών σαν μια δια βίου διαδικασία. Πολλοί ενήλικες πιστεύουν ότι έχοντας χάσει (ή ακόμα απορρίψει) την ευκαιρία να μάθουν μια νέα γλώσσα κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους στο σχολείο, είναι πολύ αργά να αρχίσουν ξανά τη διαδικασία. Δεν είναι. Σε όλη την Ευρώπη προσφέρονται μαθήματα, προγράμματα και τεχνικές (από βιβλία μέχρι CD-ROMs) για να βελτιώσουν τις γλωσσικές δεξιότητες τους. Αυτό που συχνά λείπει είναι το προσωπικό κίνητρο να ξεπεράσουν τον «παράγοντα του φόβου της γλώσσας». Πολλοί άνθρωποι αναπτύσσουν τις γλωσσικές δεξιότητες τους μετά που φεύγουν από το σχολείο ή το πανεπιστήμιο. Αυτό δεν αποτελεί έκπληξη. Η μάθηση γλωσσών στο σχολείο θεωρείται συχνά σαν μια υποχρέωση μάλλον παρά σαν μια ευκαιρία. Μόνο όταν αρχίσουμε να εξερευνούμε τον έξω κόσμο, είτε για εργασία είτε για διασκέδαση μαθαίνουμε την αξία των άλλων γλωσσών. Επομένως όταν ξεπεράσεις το πρώτο εμπόδιο και επιθυμήσεις να μάθεις Ουγγρικά ή μια διάλεκτο στα Κινέζικα, απλώς προσπάθησε.

Αν θέλεις να βελτιώσεις τις γλωσσικές δεξιότητες σου, και να μάθεις περισσότερα για την Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών, οι πιο κάτω ιστοσελίδες περιέχουν χρήσιμες πληροφορίες:

<http://www.coe.int/edl> - Η Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών: περιλαμβάνει ένα χώρο για καταχώρηση των διαφόρων δραστηριοτήτων και πολλές χρήσιμες εισηγήσεις και πληροφορίες

Ευρωπαϊκή Μέρα Γλωσσών
26η Σεπτεμβρίου

<http://www.coe.int/lang> - Το Τμήμα Γλωσσικής Πολιτικής του Συμβουλίου της Ευρώπης, στο Στρασβούργο

<http://www.coe.int/portfolio> - Ο Ευρωπαϊκός Φάκελος Επιτευγμάτων των Γλωσσών

<http://www.ecml.at> - Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Σύγχρονων Γλωσσών (Γκραζ, Αυστρία)

<http://www.europass.cedefop.eu.int> – Η Ευρωπαϊκή ιστοσελίδα του Europass

<http://www.coe.int/minlang> - Το Ευρωπαϊκό Καταστατικό για τις Περιφερειακές Γλώσσες ή τις Γλώσσες των Μειονοτήτων

Παρεμπιπτόντως, η απάντηση στην ερώτηση στην αρχή είναι «μίλα μου», στα Αλβανικά.

Ο Neil Madden είναι δημοσιογράφος και ζει στο Στρασβούργο